

Brusel 13. června 2022
(OR. fr, en)

9775/22

ECOFIN 564
UEM 167
SOC 359
EMPL 240
COMPET 461
ENV 564
EDUC 231
RECH 354
ENER 271
JAI 825
GENDER 103
ANTIDISCRIM 83
JEUN 114
SAN 359

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	9427/22 - COM(2022) 625 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Švédska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska z roku 2022

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2022) 625 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Švédska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

---

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241³, kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost bude aktualizován v červnu 2022 v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.
- (2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila Portský sociální závazek, který byl podepsán dne 7. května 2021 a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování, ve které je Švédsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude potřeba provést hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala společnou zprávu o zaměstnanosti dne 14. března 2022.

---

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily mimo jiné v podobě zdražení energií, potravin a surovin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují značně zejména nejzranitelnější domácnosti, jež žijí v energetické chudobě nebo jsou touto chudobou ohroženy, jakož i podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Unie rovněž zažívá bezprecedentní příliv uprchlíků z Ukrajiny. Hospodářské dopady útočné války Ruska se projevily v členských státech asymetricky. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice Rady 2001/55/ES⁴, a sice prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382⁵, na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v Unii a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení.

---

⁴ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁵ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) Ve světle rychle se měnící hospodářské a geopolitické situace se evropský semestr v roce 2022 vrací k široké koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s požadavky na provádění Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu 2022. Pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru má zásadní význam provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší všechna relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v cyklech evropského semestru 2019 a 2020 nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá další doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení takto revidovaného, aktualizovaného nebo pozměněného plánu.
- (5) Od března 2020 je aktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Ve sdělení ze dne 3. března 2021 nazvaném „Rok od vypuknutí pandemie COVID-19 – reakce v oblasti fiskální politiky“ Komise vyjádřila názor, že rozhodnutí o deaktivaci nebo pokračujícím uplatňování obecné únikové doložky by mělo vycházet z celkového posouzení stavu ekonomiky, přičemž hlavním kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v Unii nebo v eurozóně v porovnání s předkrizovými úrovněmi (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje pro hospodářský výhled v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní prudké zdražování energií a pokračující narušení dodavatelských řetězců opodstatňují prodloužení obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do konce roku 2023.

- (6) Podle přístupu v doporučení Rady ze dne 18. června 2021⁶, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska z roku 2021, se celkové nastavení fiskální politiky momentálně nejlépe poměruje jako změna primárních výdajů (očistěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie, ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu⁷. Nad rámec celkového nastavení fiskální politiky je taktéž věnována pozornost vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů⁸ (očistěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic, aby se posoudilo, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její skladba přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací.

---

⁶ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 131).

⁷ Odhady týkající se nastavení fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází jarní prognóza Komise z roku 2022. Odhady Komise, pokud jde o střednědobý potenciální růst, nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

⁸ Nefinancovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nebo dalších fondů Unie.

- (7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení, které poskytuje obecné pokyny pro fiskální politiku v roce 2023 (dále jen „fiskální pokyny“) s cílem podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik. Komise konstatovala, že na základě makroekonomického výhledu v zimní prognóze z roku 2022 se v roce 2023 jeví jako vhodné přejít od podpůrného celkového nastavení fiskální politiky, které se uplatňovalo v období 2020–2022, k obecně neutrálnímu celkovému nastavení fiskální politiky, ale je třeba případně reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že fiskální doporučení pro rok 2023 by měla i nadále rozlišovat mezi členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise se zavázala pečlivě sledovat hospodářský vývoj a své politické pokyny upravit podle potřeby a nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru na konci května 2022.
- (8) Pokud jde o fiskální pokyny, zohledňují fiskální doporučení pro rok 2023 zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou Komise z roku 2022. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce navýšit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, a dále musí prostřednictvím cílených a dočasných opatření udržet kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby zmírnila dopad zdražování energií a pomohla omezit inflační tlaky, které vznikají v důsledku sekundárních účinků. Fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, včetně výzev vyplývajících z útočné války Ruska vůči Ukrajině, pokud jde o obranu a bezpečnost, a musí být diferencovaná podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, mimo jiné pokud jde o jejich vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.

- (9) Dne 28. května 2021 předložilo Švédsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 4. května 2022 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Švédska⁹. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise podle čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Švédsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.
- (10) Dne 29. dubna 2022 předložilo Švédsko ve lhůtě stanovené v článku 8 nařízení (ES) č. 1466/97 svůj národní program reforem na rok 2022 a svůj konvergenční program z roku 2022. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně.
- (11) Dne 23. května 2022 zveřejnila Komise zprávu o Švédsku pro rok 2022. Posoudila pokrok, kterého Švédsko dosáhlo v plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019, 2020 a 2021, a na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti zhodnotila, jak Švédsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Švédsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Švédska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

---

⁹ Dokumenty ST 7772/2022, ST 7772/2022 ADD 1.

- (12) Komise v případě Švédska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 a dne 23. května 2022 zveřejnila jeho výsledky. Komise dospěla k závěru, že se Švédsko potýká s makroekonomickými nerovnováhami. Zranitelná místa souvisejí s vysokými a rostoucími cenami rezidenčních nemovitostí a vysokou zadlužeností domácností. Soukromý dluh vzrostl v roce 2020 na 216 % hrubého domácího produktu (HDP), což je znepokojivé vzhledem k velkému podílu dluhového financování používaného k nákupu nemovitostí. Finanční instituce jsou trhu s nemovitostmi vystaveny prostřednictvím hypotečních úvěrů a úvěrů poskytovaných realitním společnostem a stavebním firmám. V důsledku nedostatečné nabídky bydlení, nadměrně regulovaného trhu s nájemním bydlením, fiskálních pobídek k využívání hypotečních úvěrů a klesajících úrokových sazeb se domácnosti stále více zadlužují, aby byly schopny nákup rezidenčních nemovitostí financovat. To je činí zranitelnými vůči potenciálním změnám úrokových sazeb. Na konci roku 2020 činilo zadlužení domácností 188 % disponibilního příjmu a 95 % HDP. Korekce by mohla mít nepříznivý dopad na hospodářství a bankovní sektor. To by mohlo mít dominový efekt na země, které mají hospodářské a finanční vazby na švédskou ekonomiku a bankovní sektor. V posledních letech byla přijata některá opatření k řešení této nerovnováhy, ale jejich dopad byl omezený. Hlavní politické nedostatky přetrvávají zejména u daňových pobídek pro vlastnictví rezidenčních nemovitostí financované úvěrem, nabídky bydlení a trhu s nájemním bydlením.

- (13) V doporučení ze dne 20. července 2020¹⁰ Rada Švédsku doporučila, aby v letech 2020 a 2021 v souladu s obecnou únikovou doložkou přijalo veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Švédsku doporučila, aby, pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetné střednědobé fiskální pozice a na zajištění udržitelnosti dluhu při souběžném zvyšování investic. Podle údajů potvrzených Eurostatem se schodek sektoru vládních institucí Švédska snížil z 2,7 % HDP v roce 2020 na 0,2 % v roce 2021. Reakce Švédska v oblasti fiskální politiky podpořila v roce 2021 hospodářské oživení, přičemž dočasná mimořádná podpůrná opatření, která v roce 2020 dosahovala 3,3 % HDP, se v roce 2021 snížila na 2,2 %. Opatření přijatá Švédskem v roce 2021 byla v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla většinou dočasná. Zároveň některá z diskrečních opatření přijatých v období 2020–2021 nebyla dočasná nebo byla doprovázena kompenzačními opatřeními, která se skládala především z několika opatření na straně výdajů, jakož i ze snížení daně z příjmu. Podle údajů potvrzených Eurostatem se veřejný dluh snížil ze 39,6 % HDP v roce 2020 na 36,7 % HDP v roce 2021.

---

¹⁰ Doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Švédska na rok 2020 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska z roku 2020 (Úř. věst. C 282, 26.8.2020, s. 177).

- (14) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce konvergenčního programu z roku 2022, je realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 3,1 % a v roce 2023 o 1,6 %. Naproti tomu jarní prognóza Komise z roku 2022 předpokládá pomalejší růst reálného HDP, a to 2,3 % v roce 2022 a 1,4 % v roce 2023. Vláda očekává, že celkový schodek státního rozpočtu se v roce 2022 zvýší na 0,5 % HDP a v roce 2023 se změní na přebytek ve výši 0,5 %. Nárůst v roce 2022 odráží především slabší hospodářský růst a dodatečné výdajové priority, jež společně převažují nad rušením mimořádných opatření. Podle konvergenčního programu z roku 2022 se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP v roce 2022 poklesne na 33,5 % a v roce 2023 se bude dále snižovat až na 30,7 %. Jarní prognóza Komise z roku 2022, která vychází z vyhlášených politických opatření známých k datu uzávěrky prognózy, uvádí, že v roce 2022 bude schodek veřejných financí činit 0,5 % HDP a v roce 2023 se změní na přebytek ve výši 0,5 % HDP. To je v souladu se schodkem předpokládaným v konvergenčním programu na rok 2022. Jarní prognóza Komise z roku 2022 očekává podobný poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 33,8 % v roce 2022 a 30,5 % v roce 2023. Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 1,9 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Švédska podpořit.

(15) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření, která byla přijata v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že dočasná mimořádná opatření klesnou z 2,2 % HDP v roce 2021 na 1,2 % v roce 2022. Na saldo veřejných financí mají dopad opatření přijatá s cílem čelit hospodářskému a sociálnímu dopadu zdražování energií, které se podle jarní prognózy Komise z roku 2022 odhadují na 0,4 % HDP v roce 2022 a 0,0 % HDP v roce 2023¹¹. Ve srovnání s průměrem Unie má Švédsko nižší energetickou náročnost ekonomiky a nižší podíl výdajů domácností na energie¹². Uvedená opatření sestávají ze sociálních transferů domácnostem, které mají kompenzovat vyšší ceny elektrické energie, a ze snížení daní z pohonných hmot v zemědělství, lesnictví a rybolovu. Byla oznámena jako dočasná. Pokud však ceny energií zůstanou vysoké i v roce 2023, mohla by některá z nich pokračovat. Některá z uvedených opatření nejsou cílená, zejména transfer domácnostem na pokrytí vyšších cen elektřiny. Náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny se v jarní prognóze Komise z roku 2022 předpokládají ve výši 0,1 % HDP v letech 2022 a 2023¹³, zatímco zvýšené výdaje na obranu představují jen v samotném roce 2022 necelých 0,1 % HDP.

---

¹¹ Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

¹² Podíl výdajů domácností na energie se stanovuje podle váhy, jakou složka energií zaujímá v koši HISC.

¹³ Předpokládá se, že celkový počet osob vysídlených z Ukrajiny do Unie postupně dosáhne 6 milionů do konce roku 2022, a jejich zeměpisné rozložení je odhadováno na základě velikosti stávající diaspory, relativní populace přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v rámci Unie k březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z modelu mikrosimulace EUROMOD spravovaného Společným výzkumným střediskem Komise, přičemž se zohledňují jak převody peněžních prostředků pro způsobilé osoby, tak věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

- (16) V doporučení ze dne 18. června 2021 Rada Švédsku doporučila, aby v roce 2022 zachovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a aby zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Švédsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu a současně posilovalo investice s cílem podpořit růstový potenciál.
- (17) Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 a s přihlédnutím k informacím obsaženým v konvergenčním programu Švédska z roku 2022 se předpokládá, že nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 v souladu s doporučením Rady podpůrnou povahu a dosáhne úrovně $-0,6$ % HDP¹⁴. Švédsko plánuje soustavně podporovat oživení tím, že bude využívat Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečného impulsu, jak doporučuje Rada. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2021 zvýší o 0,1 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 podle projekcí neutrální povahu¹⁵. V souladu s doporučením Rady proto Švédsko plánuje zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a bude činit 0,4 procentního bodu. Příspěvek zahrnuje dodatečný dopad výše uvedených opatření k řešení hospodářského a sociálního dopadu růstu cen energií (0,4 % HDP), jakož i náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).

---

¹⁴ Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (deficitnímu) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

¹⁵ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít neutrální povahu a bude činit 0,0 procentního bodu HDP.

- (18) Nedojde-li ke změně politiky, v roce 2023 by mělo nastavení fiskální politiky podle jarní prognózy Komise z roku 2022 činit +1,3 % HDP¹⁶. Předpokládá se, že Švédsko bude v roce 2023 nadále využívat granty z Nástroje pro oživení a odolnost k financování dodatečné podpory oživení. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2022 zvýší o 0,1 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 podle projekcí mírně restriktivní povahu a bude činit 0,1 procentního bodu¹⁷. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 utlumující povahu a bude činit 1,1 procentního bodu. Na tomto příspěvku se mimo jiné podílí dopad postupného rušení opatření, která jsou zaměřena na řešení problému zdražování energií (podíl ve výši 0,4 % HDP).
- (19) V konvergenčním programu z roku 2022 se očekává, že se přebytek veřejných financí bude postupně zvyšovat až na hodnotu 0,8 % HDP v roce 2024 a do roku 2025 by měl dosáhnout úrovně 1,4 %. Očekává se tedy, že schodek sektoru vládních institucí zůstane v horizontu konvergenčního programu z roku 2022 pod úrovní 3 % HDP. Podle konvergenčního programu z roku 2022 se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP bude nadále klesat a konkrétně v roce 2024 dosáhne hodnoty 28,9 % a v roce 2025 se bude dále snižovat až na 26,4 %. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako nízká.

---

¹⁶ Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (deficitnímu) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

¹⁷ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít neutrální povahu a bude činit 0,0 procentního bodu HDP.

(20) Kombinace vysokých cen rezidenčních nemovitostí a zadlužení domácností představuje riziko případné nekontrolované korekce. Švédsko v posledních letech zavedlo několik makroobezřetnostních opatření s cílem snížit zadlužení domácností v poměru k příjmům a hodnotě nemovitosti zatížené hypotékou. Další pobídky k půjčování a převzetí dluhu však zůstávají v platnosti. V důsledku toho se zdá, že dosud přijatá politická opatření mají na růst objemu hypotečních úvěrů omezený dopad. Ceny rezidenčních nemovitostí od poloviny 90. let rostou tempem, které převyšuje růst příjmů domácností. Tento trend se v průběhu roku 2021 zrychlil a nominální ceny rezidenčních nemovitostí ve třetím čtvrtletí meziročně vzrostly o 11,3 %. K hlavním důvodům tohoto vývoje patří daňové pobídky zvýhodňující vlastnictví rezidenčních nemovitostí a dluhy z hypotečních úvěrů, akomodativní úvěrové podmínky a relativně nízké sazby pro splácení hypoték. Celkové daňové zatížení nemovitostí je ve Švédsku poměrně nízké z důvodu velkorysých daňových odpočtů úrokových splátek hypotečních úvěrů a nízkých periodických daní z nemovitostí. Zatímco opatření týkající se daní z kapitálových zisků v letech 2020 a 2021 snížila stávajícím vlastníkům rezidenčních nemovitostí náklady na nákup a převod bytů či domů, je možné, že tato změna mírně zvýšila překážku pro vstup u osob, které nemovitost kupují poprvé, neboť došlo ke zdražení rezidenčních nemovitostí. Navzdory značnému nárůstu nové výstavby v posledních letech a zvýšení počtu udělených stavebních povolení se očekává, že nedostatečná nabídka bydlení bude v nadcházejících letech pokračovat. Kromě toho se stávající bytový fond nevyužívá efektivně. Tyto aspekty společně ztěžují lidem změnu pracovních míst a pravděpodobně přispívají k mezigenerační nerovnosti. Na trhu s nájemním bydlením těží z regulovaného nájemného, které je nižší než tržní nájemné, jen omezená skupina domácností. Neexistuje žádná vazba mezi nájmem a potřebami a příjmy domácnosti. Vyšší efektivita by bylo dosaženo tehdy, pokud by se nájemné více řídilo tržními cenami a doplňovala by jej podpora nájemného na základě příjmu a čistého majetku.

- (21) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic spolu s orientačním harmonogramem provádění, které má být dokončeno do 31. srpna 2026. Ty pomáhají řešit všechny nebo významnou část hospodářských a sociálních výzev uvedených v doporučeních, která Švédsku adresovala Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu pro oživení a odolnost. Plán zavádí zejména reformy a investice na podporu zelené a digitální transformace, zvýšení odolnosti systému zdravotní péče, snížení rizika praní peněz a zvýšení úrovně vzdělávání a dovedností.
- (22) Očekává se, že provádění plánu pro oživení a odolnost Švédska přispěje k dalšímu pokroku v oblasti zelené a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá ve Švédsku 44 % celkových prostředků, které byly na plán pro oživení a odolnost přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 21 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Švédsku rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a současně posílí jeho odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu pro oživení a odolnost, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

- (23) Dne 25. května 2022 schválila Komise dohodu o partnerství pro Švédsko stanovenou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060¹⁸. Švédsko předložilo programy v oblasti politiky soudržnosti stanovené v uvedeném nařízení v období od listopadu 2021 do února 2022. V souladu s nařízením (EU) 2021/1060 Švédsko při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlední příslušná doporučení, která mu byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy politiky soudržnosti a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.
- (24) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se plán pro oživení a odolnost zabývá, čelí Švédsko řadě dalších výzev souvisejících s i) nadhodnocenými cenami rezidenčních nemovitostí spolu s pokračujícím růstem zadlužení domácností; ii) nerovnými příležitostmi ve vzdělávání pro žáky ze znevýhodněného a přistěhovaleckého prostředí a potřebou lepšího začlenění znevýhodněných skupin na trhu práce a iii) potřebou dále snižovat závislost na fosilních palivech, včetně paliv dovážených z Ruska.

---

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (25) Navzdory celkově dobrým výsledkům mají nerovnosti ve švédském vzdělávacím systému dopad na úroveň základních dovedností žáků ze znevýhodněného socioekonomického a přistěhovaleckého prostředí. Rozdíl ve výkonnosti mezi žáky narozenými ve Švédsku a žáky narozenými v zahraničí se výrazně zvýšil, a to v situaci, kdy se počet žáků z přistěhovaleckého prostředí v letech 2009 až 2018 zdvojnásobil. Ačkoli výsledky mezinárodního testování ukazují, že základní dovednosti se celkově zlepšily, rozdíl mezi žáky švédského původu a žáky z rodin migrantů, pokud jde o schopnost čtení a porozumění psanému textu, patří k nejvyšším v Unie. Míra předčasného ukončení školní docházky je navíc u žáků narozených v zahraničí mnohem vyšší. Nerovnosti ve vzdělávání se zvyšují a často souvisejí s omezenými možnostmi ve výběru škol, jež mají žáci z přistěhovaleckého prostředí, kteří přišli do Švédska nedávno. Rozdíl ve výsledcích vzdělávání má velký dopad na žáky, kteří jsou ve znevýhodněných situacích, a na jejich šance při rozvíjení dovedností potřebných pro nalezení zaměstnání. Existují příležitosti ke zlepšení struktury a řízení vzdělávacího systému, včetně procesu zápisu, jakož i k řešení trvalého nedostatku kvalifikovaných učitelů s cílem podpořit kvalitu a spravedlnost vzdělávacího systému. Švédsko se rovněž potýká s problémy při začleňování osob s nedostatečným vzděláním a nízkou kvalifikací a osob narozených v zahraničí na trh práce. To celkově přispívá k přetrvávajícím rozdílům v účasti na trhu práce a v dovednostech u značného počtu pracovníků.
- (26) Plán REPowerEU, jak jej navrhuje Komise a který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád Unie ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem zamýšlí Komise v dialogu s členskými státy identifikovat nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

(27) Zásadní význam má zintenzivnění úsilí o splnění cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie stanovených ve vnitrostátním plánu pro oblast energetiky a klimatu. Ačkoli má Švédsko mezi zeměmi Unie nejvyšší podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé domácí spotřebě energie (51,1 % v roce 2020), patří mezi členské státy s nejvyšší spotřebou energie na osobu. Kromě toho velká část švédských emisí skleníkových plynů pochází z odvětví dopravy, a to zejména ze silniční dopravy. Toto odvětví je i nadále silně závislé na ropě, která představuje 17,7 % celkového energetického mixu. V roce 2021 navíc pokračovalo rostoucí omezování výkonu a kapacity sítě, zejména na jihu Švédska, což omezilo rozšiřování a umístování komerčních aktivit v této oblasti. Tento problém ještě zhoršuje nedostatečná přenosová kapacita mezi severem a jihem. K dosažení vnitrostátního cíle 100 % elektřiny z obnovitelných zdrojů do roku 2040 a k dosažení uhlíkové neutrality nejpozději do roku 2045 jsou zapotřebí další investice do obnovitelné energie, kapacity distribuční sítě a propojení mezi jednotlivými regiony země. Další zjednodušení povolenacích řízení by snížilo zátěž spojenou s využíváním energie z obnovitelných zdrojů, a to zejména větrné energie. Snížení spotřeby energie zvýšením energetické účinnosti je navíc nezbytné pro snížení emisí uhlíku a nákladů na energii pro spotřebitele a podniky. Ke snížení celkové závislosti na fosilních palivech, včetně paliv dovážených z Ruska, přispěje zvýšení investic do obnovitelných zdrojů energie a elektrifikace, řešení překážek v infrastruktuře, zvýšení energetické účinnosti a snížení spotřeby fosilních paliv v dopravě. Podíl fosilních paliv ve švédském energetickém mixu (2,6 % plynu, 3,2 % uhlí a 17,7 % ropy v roce 2020) je podstatně nižší než průměr Unie (24,4 % plynu, 10,8 % uhlí a 32,7 % ropy v roce 2020). Existuje však prostor pro další snížení závislosti Švédska na ruských fosilních palivech. To platí zejména pro ropu (v roce 2020 pocházelo z Ruska 20 % dovozu rafinované ropy a 8 % celkového dovozu surové ropy) a plyn (v roce 2020 pocházelo z Ruska 13 % celkového dovozu plynu).

I když je závislost na dovozu ruského plynu a ropy značná, stále se pohybuje pod průměrem Unie, který činí 44 % u dovozu plynu, 23 % u dovozu surové ropy a 35 % u dovozu rafinované ropy¹⁹. Vzhledem k současným geopolitickým událostem by pokrok v projektech propojení se sousedními zeměmi mohl dále zlepšit bezpečnost dodávek energie ve Švédsku a schopnost přizpůsobit se regionálním rozdílům. Je na místě upozornit, že z hlediska souladu s cíli balíčku „Fit for 55“ je zapotřebí, aby Švédsko ještě více posílilo ambice směřující ke snížení emisí skleníkových plynů, většímu využívání obnovitelných zdrojů energie a vyšší energetické účinnosti.

- (28) Vzhledem k tomu, že urychlený přechod na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv si v řadě odvětví vyžádá značné náklady na restrukturalizaci, může Švédsko v rámci politiky soudržnosti využívat mechanismus pro spravedlivou transformaci, aby zmírnilo socioekonomický dopad přechodu v nejpostiženějších regionech. Švédsko může navíc zlepšovat pracovní příležitosti a posilovat sociální soudržnost s pomocí Evropského sociálního fondu plus zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057²⁰.
- (29) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada konvergenční program z roku 2022 a její stanovisko²¹ je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 1,

---

¹⁹ Eurostat (2020), podíl dovozu z Ruska na celkovém dovozu zemního plynu, ropy a černého uhlí. U průměrného celkového dovozu do zemí EU-27 se vychází z údajů o dovozu ze zemí mimo EU-27. V případě Švédska zahrnuje celkový dovoz obchod uvnitř Unie. Údaje za surovou ropu nezahrnují produkty z rafinované ropy.

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21).

²¹ Podle čl. 9 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

- (30) Na základě hloubkového přezkumu a jeho posouzení provedených Komisí přezkoumala Rada národní program reforem na rok 2022 a konvergenční program z roku 2022. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do doporučení č. 1 a 2. Politiky uvedené v doporučeních č. 1 a 2 pomáhají mimo jiné řešit nerovnováhu spojenou se špatným fungováním trhu s bydlením a s nadhodnocenými cenami rezidenčních nemovitostí spolu s pokračujícím růstem zadlužení domácností,

DOPORUČUJE Švédsku v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky, a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchájících z Ukrajiny. Být připraveno k tomu, aby mohlo současné výdaje přizpůsobit vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic. Snížit rizika spojená s vysokým zadlužením domácností a nerovnováhou na trhu s bydlením, a to snížením daňové odpočitatelnosti úrokových splátek hypotečních úvěrů nebo zvýšením periodických daní z nemovitostí. Stimulovat investice do bytové výstavby s cílem zmírnit nejnaléhavější nedostatky, zejména odstraněním strukturálních překážek pro výstavbu a zajištěním nabídky stavebních pozemků. Zvýšit účinnost trhu s bydlením, mimo jiné zavedením reforem trhu s nájemním bydlením.

2. Pokračovat v provádění svého plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 4. května 2022. Rychle dokončit jednání s Komisí o programových dokumentech v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027, aby mohlo započít jejich provádění.
3. Snížit dopad, který má sociálně-ekonomické a přistěhovalecké prostředí žáků na jejich výsledky v oblasti vzdělávání, a to poskytováním rovných příležitostí přístupu do škol a řešením nedostatku kvalifikovaných učitelů. Rozvíjet dovednosti znevýhodněných skupin, včetně osob z přistěhovaleckého prostředí, přizpůsobením zdrojů a metod jejich potřebám, aby se napomohlo jejich začlenění na trh práce.
4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech urychlením zavádění obnovitelných zdrojů energie a podporou doplňkových investic do síťové infrastruktury, posílením vnitřních distribučních sítí v rámci země s cílem zajistit dostatečnou kapacitu sítí, zlepšením energetické účinnosti a dalším zjednodušením povolovacích řízení v souvislosti s projekty v oblasti obnovitelné energie.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně